

Motion till riksdagen 2012/13:U318

av **Urban Ahlin m.fl. (S)**

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens föreslagna kapitaltillskott till Swedfund International AB på 400 000 000 kronor under 2013; dessa medel ska kvarstå i anslaget 1:1 och användas till tillväxt- och jobbskapande utvecklingssamarbete.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sadev.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenskt demokratistöd till Nordafrika och Mellanöstern.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avräkningar från biståndsramen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om informationsanslaget och det civila samhällets organisationer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om humanitärt bistånd till Västsaharas flyktingar.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om styrning och kvalitetssäkring.

Svenskt utvecklingssamarbete

Socialdemokraternas politik för internationellt utvecklingssamarbete syftar till att minska fattigdomen och orättvisorna i världen samt till att arbeta för respekt för mänskliga rättigheter samt en hållbar och demokratisk utveckling. Alla politikområden måste sträva åt samma håll för att skapa global hållbar utveckling. Det svenska utvecklingssamarbetet, 1 % av BNI, ska präglas av hög ambition, hög kvalitet och ge resultat.

Fel! Okänt namn på

I denna utgiftsområdesmotion tas enbart några frågor som direkt rör årets budgetproposition upp. Vi hänvisar till avsnitt 2 i Socialdemokraternas utrikespolitiska kommittémotion, ”En rättvis värld är möjlig” för riksdagsår 2012/13, för en helhetsbild av vår utvecklings- och biståndspolitik.

Swedfund

För att skapa långsiktig utveckling behövs företag, tillväxt och jobb. Det statligt ägda Swedfund International AB kan spela en viktig roll i detta genom sitt arbete med riskkapital och kompetens för investeringar i utvecklingsländer. Men vi ser mycket allvarligt på den kritik som riktats mot Swedfund av Riksrevisionen. De krav på resultat, utvecklingsfrämjande och effektivitet som ställs på övrigt bistånd ska självklart ställas också på Swedfunds verksamhet. Regeringen har inte återkommit till riksdagen med en fullödlig redogörelse för hur man åtgärdat den kritik som tidigare förts fram, vilket vi krävt. Därför säger vi nej till det kapitaltillskott som regeringen föreslår för 2013. Dessa medel ska kvarstå i anslaget 1:1 och användas till tillväxt- och jobbskapande utvecklingssamarbete.

Sadev

Socialdemokraterna säger nej till avvecklingen av utvärderingsinstitutet Sadev. Det har konstaterats brister i verksamheten som måste åtgärdas och Sadev bör reformeras. Men vi menar att det är fel att lägga ner verksamheten innan det ens har presenterats konkreta planer på hur den fristående utvärderingen ska bedrivas framöver. Det är av stor vikt att det finns en oberoende utvärderingsfunktion av god kvalitet.

Det tidigare anslaget 1:6 för Sadev är i budgetpropositionen för 2013 omskapat till ett avvecklingsanslag. Eftersom vi anser att nedläggning i detta skede är fel väg att gå vill vi att anslaget ska kvarstå som tidigare. Detta påverkar dock inte anslagsramarna.

Svenskt demokratistöd till Nordafrika och Mellanöstern

Socialdemokraterna föreslår en satsning på att främja demokrati och stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner i länder där detta är eftersatt, exempelvis med anledning av den arabiska våren.

Det tycks som om regeringen har hörsammat detta krav som vi drev redan i förra årets budgetmotion, eftersom regeringen nu avsätter medel för att

stödja pågående och kommande demokratiseringsprocesser i Mellanöstern och Nordafrika. Det välkomnar vi naturligtvis och vill samtidigt understryka vikten av att Sveriges stöd till de nordafrikanska länderna ska bygga på insikten om behovet av kvinnors delaktighet för hållbar demokratisk utveckling. Sveriges stöd ska bidra till att kvinnor ges möjlighet att göra sina röster hörda i den samhällsomvandling som nu sker samt; det civila samhället.

Socialdemokraterna föreslår att Sverige inrättar en demokratifond där medel anslås för att främja demokrati och stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner i länder och regioner där detta är eftersatt. Ett viktigt fokusområde för en sådan fond är naturligtvis länderna i Nordafrika där en demokratisk utveckling nu har tagit sin början. Vi föreslår att ett svenskt demokratiförändringssändebud i regionen utses för att arbeta med demokratiförändringen.

Nordafrikas kvinnor har intagit gator, torg och bloggar som en självklar del i kampen för frihet. Dock är kvinnors ställning i många arabländer oerhört eftersatt. Bristen på kvinnors delaktighet och inflytande i samhället utgör ett stort hinder mot utveckling i denna del av världen.

Socialdemokraterna anser att Sveriges stöd till de nordafrikanska länderna ska bygga på denna insikt om behovet av kvinnors delaktighet. Sveriges stöd ska bidra till att kvinnor ges möjlighet att göra sina röster hörda i den samhällsomvandling som nu sker. Kvinnornas erfarenheter och syn på hur samhället ska förändras kan utgöra den förändringskraft som behövs i Nordafrika långt efter att omvärldens strålkastare inte längre riktas dit.

Socialdemokraterna menar att Sveriges stöd också ska främja framväxten av ett starkt civilt samhälle. Civila organisationer är oerhört svagt utvecklade i arabvärlden.

Svenska folkrörelser, fotbollslag, köror och andra föreningar har stor erfarenhet av utbyte med människor i de forna öststaterna. Genom dessa samarbeten har det tydligt visats hur stor betydelse kontakten mellan människor och organisationer har för att utveckla ett civilt samhälle. Dessa erfarenheter bör nu svenskt bistånd bidra till att överföra till Nordafrika.

Socialdemokraterna menar att Sverige bör frigöra den kommande biståndsökningen som automatiskt följer av ökad BNI till en satsning på Demokratifonden, kvinnors delaktighet i samhällsomvandlingen samt stöd till svenska folkrörelserns arbete för ett civilt samhälle i Nordafrika.

Också ett brett utbyte mellan politiska partier och organisationer i Sverige och i dessa länder är av vikt. Sverige bör också ge stöd för att bygga upp demokratiska partier, vilket är förutsättning för demokratiska val.

Avräkningar från bistandsramen

Från bistandsramen kan avräkningar göras. Socialdemokraterna medger avräkningar enligt Dacs regelverk. För att bibehålla förtroendet för hur dessa avräkningar görs är det dock av vikt att regelverket följs fullt ut och inte felanvänds som när det bekostar svensk diplomatisk verksamhet i västländer

Fel! Okänt namn på

vilket OECD har kritiserat Sverige för. Det är positivt att regeringen har tagit till sig kritiken och nu ändrat denna beräkningsmodell.

Skulder är ofta ett avgörande utvecklingshinder och vi socialdemokrater välkomnar initiativ till skuldavskrivningar men avvisar och kritiserar den typ av avräkningsmetod som den borgerliga regeringen har genomfört i stor skala. Istället ska skulderna avräknas krona för faktisk krona vad skulden är värd den dag avräkningen görs. Då hade exempelvis den avräkning avseende Kongo som tidigare beslutats om och som 2012 minskade biståndet med närmare en miljard hamnat på betydligt lägre belopp.

Vidare menar Socialdemokraterna att de medel som räknas av från biståndsramen måste uppfylla de mål som annars gäller för biståndet och vi vill att regeringen återkommer till riksdagen med en sådan redovisning i samband med att budgeten läggs. Användningen måste också, som påpekats, stå i samklang med regelverket.

Informationsanslaget och det civila samhällets organisationer

Socialdemokraterna menar att det civila samhällets organisationer är viktiga aktörer för att driva utvecklingen framåt, såväl ute i världen som i Sverige. Vi anser att det är viktigt med en mångfald av röster och aktörer i utvecklings-samarbetet liksom att informations- och opinionsbildande arbete kring utvecklingspolitik och globala utvecklingsfrågor bör bedrivas av olika aktörer.

Under senare år har anslaget för det civila samhällets informationsarbete minskat och dessutom har syftet ändrats. Socialdemokraterna motsätter sig de minskningar av informationsanslaget som nu skett i flera steg och menar att regeringen bör höja den andel som går till informations- och kommunikationsverksamhet till nivån före minskningarna, dock inom föreslagen anslagsram 1:1. När det gäller inriktningen av informationsanslagets användning och dess mål anser Socialdemokraterna att informationsarbete inte bara kan utan också bör innehålla opinionsbildande arbete. Och opinionsbildning innebär att organisationen har tagit ställning i olika frågor och driver dessa ställningstaganden, oavsett om frågorna är partiskiljande eller inte. Detta vill vi inte inskränka.

Humanitärt bistånd till Västsaharas flyktingar

Vi erfar att det humanitära biståndet till de västsahariska flyktinglägren har sjunkit dramatiskt. Detta kommer sig av att Spanien, den största biståndsgivaren, har skurit ner på detta bistånd på grund av den ekonomiska krisen i Spanien. Vi socialdemokrater menar att Sverige därför bör öronmärka en del av

det svenska humanitära biståndet för att täcka upp den brist som nu uppstått i västsahariska flyktingläger.

Styrning och kvalitetssäkring

Vi konstaterar att biståndsministern fortsätter att förändra biståndet i slutna processer. I budgetpropositionen skrivs det mycket om förändringar och nya strategier och vi har sedan länge hört talas om den plattform för biståndspolitiska prioriteringar som ska utformas. Även denna aviseras i budgetpropositionen.

Men om vad denna ska innehålla och hur det kommer att påverka framtidens utvecklingssamarbete sägs inget. Regeringen lägger ned Sadev utan besked om hur utvärderingen istället ska organiseras. Det ska man återkomma om senare. De bilaterala samarbetsstrategierna står i många fall på standby tills nya resultatstrategier någon gång ska komma på plats och den nya strukturen för anslagsposter delar upp verksamheten på ett nytt sätt. Även detta ska styras av kommande strategier. Biståndsministern har till retoriken drivit en ordning-och-reda-politik men efter en och en halv mandatperiod tycks oredan stor.

På det internationella planet är givare och mottagare tillsammans partners i utvecklingsarbetet och därför behöver mottagarnas ägarskap och inflytande över utvecklingssamarbetet öka. Mot den bakgrunden är det oroande att biståndsministerns signaler om den nya biståndsplattformen och vad som kallas resultaterbjudande tycks handla mer om givarstyrd kontroll och mätbara faktorer snarare än långsiktiga resultat. Utvecklingssamarbetet verkar ofta i svåra miljöer, många gånger uppnås resultat efter en lång process av ibland flera samverkande faktorer. Sverige måste därför våga och orka tänka långsiktigt för att utvecklingssamarbetet ska kunna vara en faktor som förändrar på djupet.

Stockholm den 5 oktober 2012

Urban Ahlin (S)

Carina Hägg (S)

Carin Runeson (S)

Kenneth G Forslund (S)

Tommy Waidelich (S)

Olle Thorell (S)

Désirée Liljevall (S)